

Onderlinge regeling in de zin van artikel 38, eerste lid, van het Statuut voor het Koninkrijk der Nederlanden, houdende instelling van het Ambtelijk Wetgevingsoverleg Koninkrijksrelaties (Onderlinge regeling Ambtelijk Wetgevingsoverleg Koninkrijksrelaties)

Nederland, Aruba, Curaçao en Sint Maarten,

Overwegende, dat de landen vorm wensen te geven aan een ambtelijk overleg tussen de landen over wetgevingsaangelegenheden;

Gelet op artikel 38, eerste lid, van het Statuut voor het Koninkrijk der Nederlanden;

Komen het volgende overeen:

Artikel 1

Er is een Ambtelijk Wetgevingsoverleg Koninkrijksrelaties (AWOK), waarin Nederland, Aruba, Curaçao en Sint Maarten periodiek beraadslagen over de aanpak en inhoud van wetgevingsaangelegenheden.

Artikel 2

Tot de onderwerpen waarover ingevolge artikel 1 wordt overlegd, behoren in ieder geval:

- vraagstukken betreffende concordantie van wetgeving als bedoeld in artikel 39 van het Statuut voor het Koninkrijk der Nederlanden;
- aangelegenheden die samenhangen met de uitvoering van de Samenwerkingsregeling eenvormig procesrecht Aruba, Curaçao en Sint Maarten;
- de aansluiting tussen het procesrecht in Aruba, Curaçao en Sint Maarten enerzijds en in de openbare lichamen Bonaire, Sint Eustatius en Saba anderzijds;
- procedures voor de totstandkoming van rijkswetgeving;
- het opstellen en onderhouden van instrumenten op het gebied van wetgevingskwaliteit, zoals de Aanwijzingen voor de regelgeving van Aruba, van Curaçao en van Sint Maarten en het zorg dragen voor de afstemming tussen die Aanwijzingen onderling en tussen die Aanwijzingen en de Aanwijzingen voor de regelgeving van Nederland;
- de samenwerking bij het opstellen van implementatieplannen als bedoeld in de onderlinge regeling in de zin van artikel 38, eerste lid, van het Statuut voor het Koninkrijk der Nederlanden, inzake de samenwerking tussen de landen bij de implementatie van verdragen (Stcrt. 2010, 19006);
- het opstellen van het verslag, bedoeld in artikel 7 van de onder f genoemde onderlinge regeling.

Artikel 3

- De vergadering van het AWOK vindt ten minste tweemaal per jaar plaats, waarvan ten minste eenmaal beurtelings in een der landen.
- Alle kosten verbonden aan de vergadering van het AWOK in een der landen komen ten laste van het land waar de vergadering plaatsvindt.
- De vergoeding voor de reis- en verblijfkosten van een lid voor deelname aan de vergadering van het AWOK in een der landen komt ten laste van het land dat het lid heeft aangewezen.

Artikel 4

- Aan een vergadering van het AWOK in een der landen neemt van elk land een delegatie deel, waarbij elk land een secretaris aanwijst.
- Als voorzitter van een vergadering van het AWOK treedt op een lid uit het land waar de vergadering plaatsvindt. Indien de vergadering plaatsvindt op een andere wijze dan middels vergadering in een der landen, wordt tevoren een voorzitter aangewezen.
- De voorzitter kan deskundigen uitnodigen om aan de vergadering van het AWOK deel te nemen.

Artikel 5

1. Het AWOK stelt jaarlijks uiterlijk op 1 december een werkplan vast voor de werkzaamheden in het daarop volgende jaar.
2. Het werkplan wordt ter kennisneming aangeboden aan de Minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties van Nederland, de Minister van Justitie en Onderwijs van Aruba, de Minister-President, Minister van Algemene Zaken, van Curaçao en de Minister-President, Minister van Algemene Zaken, van Sint Maarten.

Artikel 6

Het AWOK kan subcommissies instellen voor specifieke onderwerpen. Elke vergadering bespreekt het AWOK de werkzaamheden en de resultaten van de subcommissies.

Artikel 7

1. Na afloop van elke vergadering stellen de secretarissen een besluitenlijst op.
2. De besluitenlijst wordt ter kennisneming aangeboden aan de Minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties van Nederland, de Minister van Justitie en Onderwijs van Aruba, de Minister-President, Minister van Algemene Zaken, van Curaçao en de Minister-President, Minister van Algemene Zaken van Sint Maarten.

Artikel 8

1. Vijf jaar na inwerkingtreding van deze onderlinge regeling wordt gezamenlijk een verslag over de doeltreffendheid en de effecten van deze regeling in de praktijk opgesteld door Nederland, Aruba, Curaçao en Sint Maarten.
2. Het verslag wordt ter kennisneming aangeboden aan de Minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties van Nederland, de Minister van Justitie en Onderwijs van Aruba, de Minister-President, Minister van Algemene Zaken, van Curaçao en de de Minister-President, Minister van Algemene Zaken, van Sint Maarten.

Artikel 9

Deze onderlinge regeling kan in overeenstemming tussen Nederland, Aruba, Curaçao en Sint Maarten worden gewijzigd of beëindigd.

Artikel 10

Deze onderlinge regeling treedt in werking met ingang van 1 februari 2013.

Artikel 11

Deze onderlinge regeling wordt aangehaald als: Onderlinge regeling Ambtelijk Wetgevingsoverleg Koninkrijksrelaties.

Deze onderlinge regeling zal met de toelichting in de Staatscourant, de Landscourant van Aruba, het Publicatieblad van Curaçao en het Afkondigingsblad van Sint Maarten worden geplaatst.

Voor Nederland:

*De Minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties,
R.H.A. Plasterk.*

Voor Aruba:

*De Minister van Justitie en Onderwijs,
A.L. Dowers.*

Voor Curaçao:

*De Minister-President, Minister van Algemene Zaken,
D. Hodge.*

Voor Sint Maarten:

*De Minister-President, Minister van Algemene Zaken,
S.A. Wescot-Williams*

TOELICHTING

1. Algemeen

Enkele jaren geleden is tussen de toenmalige drie landen van het Koninkrijk het initiatief genomen voor een periodiek overleg over wetgevingsaangelegenheden, in de vorm van het zgn. Ambtelijk Tripartiet Wetgevingsoverleg Koninkrijksrelaties (ATWOK). Na 10 oktober 2010 is dit overleg voortgezet als een overleg van de vier landen Nederland (inclusief de openbare lichamen Bonaire, Sint Eustatius en Saba), Aruba, Curaçao en Sint Maarten.

Gebleken is dat dit overleg in een behoefte voorziet. Het ATWOK heeft een rol gespeeld bij de onderlinge afstemming van de wijzigingen in rijkswetgeving in verband met de staatkundige hervormingen¹, in verband met het in artikel 39 van het Statuut verankerde concordantiebeginsel zijn samenwerkingsafspraken gemaakt, onder andere over het wederzijds informeren via zgn. startnotities², in het Draaiboek voor de regelgeving zijn op initiatief van het ATWOK de procedures voor het opstellen van rijkswetgeving herschreven en er zijn concept-Aanwijzingen voor de regelgeving opgesteld voor Aruba, Curaçao en Sint Maarten. Daarnaast heeft het ATWOK ervoor gezorgd dat wetgevingsambtenaren uit de verschillende landen van het koninkrijk eenvoudiger en frequenter met elkaar contacten kunnen leggen.

Met de staatkundige herstructurering van het Koninkrijk zijn er meer landen van het Koninkrijk ontstaan en is een deel van de voormalige Nederlandse Antillen openbaar lichaam van Nederland geworden. Daarmee wordt samenwerking op het gebied van wet- en regelgeving binnen het Koninkrijk van nog groter belang. Ook met het oog op de rechtspleging in Caribisch Nederland en de Caribische landen is afstemming van wet- en regelgeving, zeker op het gebied van het procesrecht, van groot belang. Het Gemeenschappelijke Hof van Justitie spreekt immers recht voor zowel de openbare lichamen als de landen. Artikel 2, onderdelen b en c, benoemen daarom als onderwerpen waarover het AWOK beraadslaagt expliciet de aangelegenheden die samenhangen met de uitvoering van de Samenwerkingsregeling eenvormig procesrecht in Aruba, Curaçao en Sint Maarten en de aansluiting van het procesrecht van genoemde landen en de openbare lichamen Bonaire, Sint Eustatius en Saba. Bestending van de in het ATWOK begonnen samenwerkingsvorm wordt door alle landen dan ook zo belangrijk gevonden, dat formalisering daarvan in de rede ligt. De onderhavige onderlinge regeling strekt daartoe.

2. Artikelsgewijze toelichting

Artikel 1

In de nieuwe naamgeving is de 'T' van tripartiet vervallen, aangezien het Koninkrijk sinds 10 oktober 2010 vier landen telt. In de nieuwe naam blijft tot uitdrukking komen dat het een ambtelijk overleg betreft. Tevens maakt de naamgeving duidelijk dat het gaat om een wetgevingsoverleg. Er zullen wetgevingsaangelegenheden worden besproken die van belang zijn voor de landen van het Koninkrijk. Dat betreft uiteraard wetgeving terzake van koninkrijksaangelegenheden (rijkswetgeving), maar is daartoe niet beperkt. Ook onderwerpen die tot de autonome bevoegdheden van de landen behoren, kunnen van gemeenschappelijk belang zijn, bijvoorbeeld omdat op dat punt concordantie of zelfs eenvormigheid is voorgeschreven. Daarnaast kan het AWOK zich ook bezighouden met andere wetgevingsgerelateerde kwesties die de landen betreffen. Om toekomstige ontwikkelingen niet te belemmeren, is in artikel 1 gekozen voor een tamelijk open taakomschrijving: overleg over de aanpak en inhoud van wetgevingsaangelegenheden.

Artikel 2

In dit artikel is een niet-limitatieve concretisering gegeven van de algemene taakopdracht in artikel 1.

Onderdeel a

Artikel 39, eerste lid, van het Statuut schrijft voor dat een aantal onderwerpen in Nederland, Aruba, Curaçao en Sint Maarten zoveel mogelijk op overeenkomstige wijze moeten worden geregeld. Dit zgn. concordantiebeginsel betreft het burgerlijk en het handelsrecht, de burgerlijke rechtsvordering, het strafrecht, de strafvordering, het auteursrecht, de industriële eigendom, het notarisambt en bepalingen omtrent maten en gewichten. Dit beginsel heeft nog aan belang gewonnen doordat sinds 10 oktober 2010 de openbare lichamen Bonaire, Sint Eustatius en Saba tot Nederland zijn gaan

¹ Zie Kamerstukken II 2008/09, 31 568, nr. 13, blz. 1.

² Zie Kamerstukken II 2009/10, 32 213 (R 1903), nr. 6, blz. 11.

behoren. Zeker voor Caribisch Nederland is immers concordantie met het recht van Aruba, Curaçao en Sint Maarten van groot belang. In het tweede lid van artikel 39 is voorgeschreven dat een voorstel tot ingrijpende wijziging van de bestaande wetgeving op dit stuk niet bij het desbetreffende parlement wordt ingediend voordat de regeringen in de andere landen zijn geconsulteerd. In vervolg op de door het ATWOK ontplooiende activiteiten, zullen binnen het AWOK verdere afspraken worden gemaakt om de uitwerking en bewaking van het concordantiebeginsel meer handen en voeten te geven.

Onderdelen b en c

Een stap verder dan concordante wetgeving is eenvormige wetgeving. Eenvormigheid is voorgeschreven voor (met name) het strafprocesrecht en – voor zover het betreft het procesrecht bij het Gemeenschappelijk Hof van Justitie – het burgerlijk procesrecht en het bestuursprocesrecht in de landen Aruba, Curaçao en Sint Maarten. In de Samenwerkingsregeling eenvormig procesrecht Aruba, Curaçao en Sint Maarten is hiervoor het instrument van de zgn. eenvormige landsverordening voorgeschreven. Dit is met name in het belang van de rechtsprekende taak van het Gemeenschappelijk Hof van Justitie en de Hoge Raad. Hoewel het Gemeenschappelijk Hof ook rechtsmacht heeft voor Caribisch Nederland, neemt Nederland voor de openbare lichamen Bonaire, Sint Eustatius en Saba niet deel aan die onderlinge regeling, onder andere vanwege het grondwettelijke beletsel dat door het deelnemen aan deze regeling de amenderingsbevoegdheid van de Tweede Kamer zou worden beperkt. Dat de Samenwerkingsregeling formeel niet geldt voor Caribisch Nederland, neemt niet weg dat het evenzeer van belang is dat het daar geldende procesrecht zoveel mogelijk uniform is met dat van de overige Caribische delen van het Koninkrijk. Dit is in essentie gewaarborgd doordat Nederland voor de openbare lichamen Bonaire, Sint Eustatius en Saba het destijds geldend procesrecht van de Nederlandse Antillen zoveel mogelijk ongewijzigd heeft overgenomen. Het AWOK zal de procedures voor totstandbrenging van eenvormige wetgeving waar nuttig en nodig bewaken en verstevigen.

Onderdeel d

De procedures voor de totstandkoming van rijkswetgeving liggen in essentie vast in het Statuut. In het Draaiboek voor de regelgeving zijn de procedures verder beschreven. Het AWOK heeft, net als voorheen het ATWOK, tot taak om deze procedures nauwlettend te volgen en algemene vraagstukken die over rijkswetgeving rijzen, te bespreken en daarvoor oplossingen aan te dragen. Daarbij betreft het AWOK in de beschouwingen het staatsrecht van alle landen in het Koninkrijk, zoals dat onder meer is neergelegd in de Grondwet en de Staatsregelingen.

Onderdeel e

Het AWOK beijvert zich voor de totstandbrenging van instrumenten die de wetgevingskwaliteit bij de landen kunnen bevorderen. Een concreet voorbeeld zijn de (concept-)Aanwijzingen voor de regelgeving voor Aruba, voor Curaçao en voor Sint Maarten, die binnen het AWOK zijn voorbereid. Deze aanwijzingen hebben betrekking op het ontwerpen van algemeen verbindende voorschriften en interne regelingen in respectievelijk Aruba, Curaçao en Sint Maarten. Waar nodig en nuttig is aansluiting gezocht bij de Aanwijzingen voor de regelgeving die gelden in Nederland. Het AWOK heeft tot taak eventuele wijzigingen voor te bereiden, de aanwijzingen te onderhouden en de afstemming met de Nederlandse aanwijzingen te verzorgen.

Onderdelen f en g

Met ingang van 10 oktober 2010 is een onderlinge regeling van kracht geworden tussen Nederland, Aruba, Curaçao en Sint Maarten over de samenwerking bij het treffen van maatregelen die noodzakelijk zijn voor de implementatie van verdragen. Essentieel onderdeel daarvan zijn afspraken over de uitwisseling van en eventuele bijstand bij het opstellen van zgn. implementatieplannen. Het AWOK kan hierbij een coördinerende en bemiddelende rol vervullen. In de toelichting bij genoemde samenwerkingsregeling is voorts vermeld dat het AWOK het initiatief kan nemen om het in deze samenwerkingsregeling voorgeschreven evaluatieverslag op te stellen. Die taak wordt in onderdeel g geformaliseerd.

Artikel 3

Er wordt in beginsel ten minste tweemaal per jaar vergaderd, waarvan ten minste eenmaal fysiek in een der landen. De overige vergaderingen kunnen dan wel fysiek, dan wel via andere media plaatsvinden, bijvoorbeeld telefonisch of middels gebruik van videoconferenties. De kosten van een fysieke vergadering (de vergaderlocatie, maar ook andere kosten zoals consumpties tijdens de vergadering) worden gedragen door het land waar het AWOK plaatsvindt. Verder betaalt elk land de reis- en verblijfskosten van zijn eigen leden.

Artikel 4

In het AWOK hebben ambtenaren zitting die deskundig zijn op het terrein van wetgevingsvraagstukken, juridische aangelegenheden en koninkrijksrelaties en over voldoende mandaat beschikken om hierover afspraken te maken. Voor Nederland kan worden gedacht aan ambtenaren van de directie Constitutionele Zaken en Wetgeving van het Ministerie van BZK (waaronder de Nederlandse voorzitter en secretaris), de directie Koninkrijksrelaties van dat ministerie en de directie Wetgeving en Juridische Zaken van het Ministerie van Veiligheid en Justitie. In Aruba ligt het in de rede dat afgevaardigden werkzaam zijn bij de Directie Wetgeving en Juridische Zaken van het Ministerie van Justitie en Onderwijs, in Curaçao bij de Wetgeving en Juridische Zaken van het Ministerie van Algemene Zaken en in Sint Maarten bij de afdeling Juridische Zaken en Wetgeving van het Ministerie van Algemene Zaken. De voorzitter kan andere deskundigen uitnodigen om aan de vergadering deel te nemen. Een uitgenodigde deskundige zal in de praktijk vaak gedurende één agendapunt aanwezig zijn en niet de hele vergadering.

Elk land levert een secretaris aan het AWOK, die als zodanig fungeert tijdens de vergadering in het desbetreffende land. Buiten de vergaderingen vervult de Nederlandse secretaris de rol van permanente secretaris. Deze functionaris treedt in de praktijk op als verbindingsschakel voor alle wetgevingsjuristen in Nederland en de Caribische landen.

Artikel 5

Ter wille van een efficiënte voortgang en planning van werkzaamheden van het AWOK wordt voorzien in een jaarlijks werkplan. Dit sluit aan bij de huidige werkwijze van het A(T)WOK. Telkens wordt naar aanleiding van de beraadslagingen een actiepuntenlijst opgesteld, waarvan de stand van zaken vervolgens in het eerstvolgende overleg wordt doorgenomen. Dit werkplan dient ook ter informering van de Ministers van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties, de Minister van Justitie en Onderwijs van Aruba, de Minister-President, Minister van Algemene Zaken, van Curaçao en de Minister-President, Minister van Algemene Zaken, van Sint Maarten.

Artikel 6

Het AWOK kan besluiten een subcommissie in te stellen. Het is gebruikelijk dat er per land één persoon lid is van een subcommissie. De subcommissies maken gebruik van moderne communicatiemiddelen, zoals videoconferenties en digitale werkomgevingen.

Artikel 7

Teneinde de verantwoordelijke ministers op de hoogte te houden van de werkzaamheden van het AWOK wordt hen de besluitenlijst ter kennisname aangeboden.

Artikel 8

Na vijf jaar zal het AWOK worden geëvalueerd. Een verslag van deze evaluatie zal worden aangeboden aan de betrokken ministers van elk land.

Artikel 9

De bepaling over wijziging van de onderlinge regeling is gelijklopend aan de desbetreffende bepalingen in de onderlinge regeling in de zin van artikel 38, eerste lid, van het Statuut voor het

Koninkrijk der Nederlanden, inzake de samenwerking tussen de landen bij de implementatie van verdragen.

Voor Nederland:

*De Minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties,
R.H.A. Plasterk.*

Voor Aruba:

*De Minister van Justitie en Onderwijs,
A.L. Dowers.*

Voor Curaçao:

*De Minister-President, Minister van Algemene Zaken,
D. Hodge.*

Voor Sint Maarten:

*De Minister-President, Minister van Algemene Zaken,
S.A. Wescot-Williams*